

KIS LAP

ÁZ ARANY LAPDA. (Lásd a 167. lapon.)

11. szám — 1875.

Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.

IX. kötet.

um-épület.

EZER BAJ KÖZT

vagy:

az árva Imrike viszontagságai.

— Elbeszélés. —

(XI. Folyt.)

IMRIKE nem ijedt meg e szavakra, mert azt ő lehetetlennek tartá, hogy rövid idő alatt meg ne találja Márthát és akkor aztán semmi baja. De mégis belátta, hogy a derék öreg biró okos tanácsot adott; összeszedte tehát pénzeeskéjét és szomoruan indult kifelé. Az a jószívű rendőr, ki ide vezette, utána ment s mikor kint voltak így szólt:

— Most még én is adok neked egy jó tanácsot. Látom, hogy tapasztalatlan kis fiu vagy; jó lesz, ha azt az arany pénzt oly helyre rejtéd, ahol nem lehet könnyen hozzáférni, mert különben, meglásd, kilopják a zsebedből. Ezek a gonosz zsebtolvajok mindjárt rátalálnak.

— Igen, de hát hová rejtsem? szólt Imrike ijedten.

— Megmondom. A kabátod egyik zsebében vágj lyukat azon csusztasd keresztül az aranyat le a bélésbe. Ha szükséged lesz rá, előveheted onnan is, más ember pedig ott nem is sejtí s még ha megtámadnának is a tolvajok és kikutatnák zsebeidet, nem találnák meg.

— Ez jó lesz . . . de mivel lyukaszsam ki a zsebet?

— Várj csak, megcsinálom én.

S a derék ember elővette kését, lyukat metszett Imrike kabátjának egyik zsebébe s azon át beesusztatták az aranyat. Imrike hálás köszönetet mondott s mikor a kapuban elváltak, a rendőr még így szólt:

— Ha valahol ráakadok a te Bátorodra, majd megcsipem s visszakapod. Ne essél kétségbe, még jóra fordulhat minden.

E biztatás kissé visszaadta Imrikének bátorságát s miután még megkérdezte, mely irányban kell keresnie az utcát, a hol Mártha lakik, újabb reménnyel eltelve nekiindult. Már egészen sötét volt, de az utcákon a lámpák szépen világítottak s Imrike minél tovább haladt, annál fényesebb utcákba jutott; a boltok nagy kirakatai is mindenfelé ki voltak világítva, a vendéglők, kávéházak nagy ablakaiból vakító fény sugárzott s Imrike, ki még soha sem volt ilyen nagy városban, koronként meg-megállt és bámulva nézegetett szét. De hova tovább mindig lassabban haladt: fáradtnak, gyöngének érzé magát s midőn egy pék boltja előtt elhaladt s a sok szép süteményt megpillantá, akkor vette észre, hogy nagyon éhes, — ez a baja. Néhány perczig tanakodott, valjon merjen-e bemenni? Végre nekibátorodott s belépven, egy darab süteményt kért.

— Tíz krajczár, — szólt a boltos, oda nyujtva a süteményt.

Imrike zsebébe nyult — s rémülten fölsikoltott; a kis erszény, melyben néhány ezüst tizeskéjét tartotta, nem volt többé zsebében; míg az utcán bámulgatótt jobbra-balra, kilopták zsebéből, — s a derék rendőr figyelmeztető szavai nagyon is gyorsan teljesültek. Könyezve távozott Imrike a boltból s most már igazán rettegve lépett az utcára; azt hitte, hogy csupa rablók és tolvajok közt jár; hiszen alig néhány órája, hogy itt jár s íme már

a te Bátor-
sszakapod.
fordulhat

ta Imriké-
g megkér-
snie az ut-
ob remény-
észen sötét
zépen vilá-
bb haladt,
tt; a bol-
elé ki vol-
ázak nagy
s Imrike,
gy város-
s bámulva
ob mindig
gyöngének
oltja előtt
t megpil-
y nagyon
ezig tana-
ni? Végre
darab sü-

a boltos,

rémülten
lyben né-
nem volt
bámulga-
éből, — s
zavai na-
nyezve tá-
ár igazán
hitte, hogy
ar; hiszen
s ime már

megfosztották kedves Bátorjától és minden pénzétől.

Most már csak annál gyorsabban iparkodott eljutni Márthához; látta, hogy egymagában semmiképp sem boldogulhat ebben a nagy városban, jó lesz mentül előbb Mártha karjaiba jutni s ott elpanaszolni számos viszontagságait. Bármily fáradt volt tehát, újabb erővel neki indult a gyalogolásnak, néha-néha egy barátságos arcú embertől megkérdezte, jó irányban halad-e s így remélte, hogy egyszer mégis csak célhoz jut. De az kissé megdöbenté, hogy minél beljebb jut, annál nagyobbak a házak, annál fényesebbek a boltok s annál több nép hemzseg az utcákon. Már most e sok nagy ház közt melyikben fogja megtalálni Márthát? Melyikben lakik az a jó grófnő, ki Márthát magához vette? Itt nem úgy van ám, mint a falun, ahol csak egy-két uri lak van s így könnyű rátalálni. Ittszáz meg száz roppant épület emelkedik egymás mellett, — hogyan lehessen köztök eligazodni? E kérdések kezdtek aggasztani Imrikét.

Tömerdek kocsí, targonczás, gyalogjáró tolongott az utcákon s Imrikének e szokatlan zajtól és zibongástól már szinte szédült is a feje; sokszor majdnem elgázolta egy-egy sebesen vágató hintó, majd taszigálták jobbra balra s végre annyira elfáradt, hogy már igazán nem birt tovább menni. Egy nagy ház kapujánál megállott, a sarokköre leült pihenni s onnan kábultan nézte az előtte hullámozó tömeget, melyben ő oly idegennek, oly elhagyottnak érzé magát! Néha majdnem azt hitte, hogy csak álmodik, vagy csak szeméi kápráznak s egyszerre majd föléb-

red s megint valamely csöndes falusi helyeckén lesz. Álmodozásából azonban épen nem ilyen kellemes módon kellett fölébrednie.

A házból, melynek kapujánál pihent, nem sokára egy izmos férfiú jött ki, a kapus, ki megpillatván Imrikét, durván ráförmedt, hogy takarodjék onnan, semmi dolga itt a kapuban. Imrike oly fáradt volt, hogy rosszul esett volna mozdulnia s ezért szeliden kérde, mért bántják, hiszen ő nem vét itt senkinek, csak kissé megpihen.

— Ez a kapu nem arra való, hogy mindenféle csavargó utczagyerköcz pihengess alatta, kiáltott mérgesen a kapus. Takarodjál, ha mondom!

És be sem várva, hogy Imrike megmozduljon, a durva ember megragadta a kis fiut és oly erővel taszította el, hogy Imrike nagyot zuhanva terült végig a kövezeten. Egy jószívű asszony, ki épen arra ment, fölemelte a sápadt fiucska, s haraggal kiáltá a kapusnak:

— Nem szégyenli, így bánni ezzel a szegény gyermekkel?

Aztán megkérdezte Imrikétől, hová akar menni, mit csinál így egyedül késő este az utcán? Imrike elmondta, hogy Márthát keresi, már egészen elfáradt s még mindig nem tud eljutni abba az utczába, melyet országutnak neveznek; már nem is hiszi, hogy megtalálja.

— Dehogy nem, kis fiam, hiszen az egészen közel van; csak ezen asarkon fordulj jobbra s akkor abban az utcában vagy.

E szavaknál Imrike majd fölugrott örömeiben. Tehát végre közel van céljához! Elfelejtette minden szenvedését, nem

(Folytatása a 166. lapon.)

Az üveg készítése. (Lásd a 174. lapon.)

A BORZ. (Lásd a 174. lapon.)

(Folytatás a 163. laphoz.)

érezett többé semmi fáradságot, hiszen már csak néhány lépésnyire van Márthától, kinél majd megpihen viszontagságos vándorlásából. Hálás köszönetet mondott a jószívű asszonyságnak az utmutatásért és gyorsan megindult az utca felé, melyet megjelölt.

Alig telt belé néhány perc s Imrike már elérte az utcasarkot, melyet az a jó asszony mutatott. Az utca, melybe most befordult, nagyon széles és hosszú volt, az égő lámpák hosszú sora tündériesen megvilágította a gyönyörű palotákat s Imrike bármily keveset járt is még a világban, gyanítá, hogy itt a gazdag emberek laknak, tehát bizonyosan itt lakik az a jó grófnő is, a kinél Márthát meg fogja találni.

Reménytelenül telve haladt előre s minden pillanatban várta, hogy valaki megszólítja, vagy talán épen Mártha maga lép elébe. Egy szép palota előtt néhány percre meg is kellett állni, mert egy fényes hintó állt meg a kapu előtt s ezüst paszományos inasok emeltek ki a hintóból először egy gyönyörű fiatal urinőt, ki csupa drága csipkébe és selyembe volt öltözve s könnyedén szökkent be a kapun; utána pedig egy beteges ur szállt ki a kocsiból s egyik kezével botra, a másikkal egy inasra támaszkodva lassan vánszorgott befelé. Imrike előtt olyan ismerősnek tűnt föl mind a kettő, — de mielőtt ideje lett volna visszaemlékezni, a kaput becsukták, a kocsi elrobogott s a járókelő nép taszigálása figyelmezteté Imriket, hogy tovább menjen kitűzött célja után.

(Folyt. köv.)

AZ EMU.

(Képpel a 173. lapon.)

A STRUCZ után a legnagyobb madár az emu, mely ha egészen felnőtt, hét láb hosszú. Nem annyira ismeretes, mint a strucz, mert nincs fényes tolla, melyért vadásznak s messze Új-Hollandban, az emberektől kevésse lakott sivatagokon tanyáz, hol csak nehezen lehet hozzá férni.

Természet szerint inkább békés és félnék madár, inkább keres futásba menekülést, hogysem védje magát, pedig hatalmas fegyverrel bír — lábaiban, melyekkel olyat tud rugni, hogy a legerősebb ember lábszárát is kettőtöri. Futása rendkívül gyors és csak különösen e célra betanított kutyákkal lehet rá vadászni; a kutyák is mindig előlről nyakán támadják, mert a melyiket megrugja lábával, az veszve van. Az emu uszni is tud s ha futása közben folyamra akad, félelem nélkül beleugrik és átuszja. De röpködni épenséggel nem tud, mert szárnya alig van, mely mint kifejletlen, tollatlan része odatapad testéhez.

Elelme falevelekből, gyümölcsből és fűből áll, de gyomra nagyon erős és megbir akármit egyebet is. Fészket bokrok aljára rakja s el sem rejti. A fészkekben 15—20 tojás van s ezeket, elég furcsa, mindig a hím költi ki, a nőstény oda sem néz, tehát igen rossz mama.

Az odavaló emberek az emu húsát szeretik, zsirját pedig úgy használják, mint mi a disznózsírt; tojásait is nagyon szeretik s e tojások oly nagyok, hogy egy embernek ebédre egy tojás teljesen elegendő.

Az emu egész teste sörtehez hasonló, szájakra szétvált tollazattal van fedve, mely hosszan és borzasan csüng le; fölül sötét barna, alól világosabb; lábszárjai pikkelyesek s e pikkelyek hátul szabadon állanak, mint a fűrész fogai.

A Z A R A N Y L A P D A .

(Képpel a címlepon.)

FUTKOSOTT a Margit
Csak addig futkosott.
Mig egyszer a távol
Erdobe eljutott.

Rég vágyott már oda
A messze erdobe
Hová a fényes nap
Rejtőzött előle.

»Ugy-e hogy bujósdit
Játszol, te nap, velem?
De azért bujkálhatsz,
A helyed meglelem.

Hisz én még Czupit is
Meg tudom találni
A mikor a kertben
Szokott ő bujkálni.

Megfoglak, meglelek
Téged megtalállak
És aztán elviszlek
Aranyos lapdának.

Aranyos lapdának
Ragyogó játéknak.
A milyen aligha
Van Ilonkáéknak!»

Igy szolt a kis Margit
S csak szalad előre.
Hogy még az alkonyban
A napot ott érje.

És halad és szalad
Fárad, gyorsan lehel.
De azt a szép napot
Hej, csak nem éri el.

Futna még, de nem tud
Nézne még, de nem bír.
Egyszer csak elalszik
Mint a kis mormotir.

Fiatal paraszt nő
A mezón dolgozván
Ép arra tért haza:
»Nini, egy kis leány!

Az biz a, kis leány
Még pedig a Margit,
Zöldiék gyermeke —
Ugyan! ki hagyta itt?»

S az alvó gyermeket
Karjára emelé
S vitte a faluba
Magával befelé.

Még alig ért el a
Kis falu szélére
Repülő hajjal az
Anya jött eléje.

»Én édes kicsinyem,
Te gonosz kis baba,
Drágám te, roszam te!
Igy kiált az anya.

És erre fölébred
A fáradt Margitka —
Egy piczit fölpislánt . . .
S megint elalszik a.

S a mikor reggel volt
Benéz hozzá a nap
Mintha így szólana:
»Te kis lány, jöszte csak!

Szaporán kezdjük hát
Elöl a játékot!
Arany lapdát nyer az
Engem aki megfog.

Margitka int neki
Csak menjen dolgára:
Nincs semmi szüksége
Aranyos lapdára.

KALAND A LÉGHAJÓN.

(Képpela 176. lapon.)

KÖRÜLBELÖL száz esztendő óta sok bátor férfiú rászánta már magát, hogy léghajóval fölszáll a magasba különböző tudományos kísérletek céljából. Az ilyen léghajózás-hoz nagy elszántság kell, mert az ember soha sem tudja, mi éri ott fönt a szörnyű magasságban, távol minden emberi lénytől, hol semmi segélyre sem számíthat. Sokan is találták halálukat a léghajón való utazás közben és akik szerencsésen megmenekültek, azok is többnyire veszedelmes kalandokon estek által.

Néhány évvel ezelőtt Északamerika egyik városában Lamountain nevű tudós és bátor férfiú szállt föl léghajóval a magasba, csupán egy utitárs kíséretében. A léghajó gyorsan emelkedett fölfelé, csakhamar túl volt a felhőkön, úgy hogy a földre nem lehetett többé látni; roppant erős szél sivitott a két léghajós füle kö-

rül s hajójuk villámgyorsasággal röpült észak felé.

Lamountain gyakorlott léghajós lévén, néhány óra múlva aggódni kezdett, hogy a szél nagyon is messze viszi őket északra; ! a le nem ereszkednek a földre

KECSKE-GYERMEK-HÁBŰ. (Lásd a 152. lapon.)

még talán az északi jeges tengerre jutnak s ott nyomorultan elvesznek. Megnyitották tehát a léggömb szelentyűjét s kibocsátották a sűrített levegő egy részét, úgy hogy nemsokára a léghajó ereszkedni kezdett és lejutott a földre, hol az-

tán egy nagy fához megkötötték. Körünéztek, — s egy óriási erdőben találták magukat, melyben egészen idegen nemű fák tenyésztek; tehát világos volt, hogy már nagyon messze vannak hazájuktól s egészen ismeretlen földön, hol nem is tud-

ják az utat, melyen valami emberi hajlékhoz juthatnának.

Éjjel megpihentek s másnap reggel tanácskoztak, mit tegyenek? Gyalog nem tudtak merre indulni az ismeretlen, rengeteg erdőben; hátha még csak mélyebben betévednek az erdőbe? Fölszálltak tehát megint a léghajóval; de a szél ismét nagy erővel ragadta őket észak felé; hiába várták, hogy a szél megforduljon szafelé vigye őket; e helyett még nagyobb következett. Roppant förgeteg tört ki s a heves zápor úgy tönkre tette a léggömböt, hogy megrepedezett és gyorsan szállni kezdett lefelé. Szerencsére éppen egy nagy tó fölé lebegték. Leérvén a vízre, elvagdalták a köteleket, melyek a hajócskát a léggömbbel össze-

kapcsolták s a szél tova röpitte a gömböt, ők pedig a kis csónakkal ott maradtak az ismeretlen tó közepén. Oly nagy volt ez a tó, hogy partjait nem lehetett látni. Lég-hajósaink tehát csak úgy vaktában kezdtek evezni, remélvén, hogy valahol majd csak partra jutnak és találhatnak embereket. Estére csakugyan kijutottak a partra, — de csak kopár, sziklás vidéket találtak, hol semmi emberi bajléknak nem volt nyoma. Fáradtan és aggódva feküdtek a földre pihenni s másnap reggel étlen-szomjan megindultak a tó partja mentén. Egész nap mentek, kutattak, de sehol semmi jel sem mutatott arra, hogy itt valaha emberek jártak. Az éhség iszonyuan gyötörte őket, s vad gyökerekkel igyekeztek valamiképen táplálkozni. Másnap, harmadnap is folyvást gyalogoltak s még mindig hiába. Erejük már fogytán volt, alig bírtak tovább vánszorogni s már belenyugodtak, hogy meg kell halniok e pusztaságban, midőn végre negyednap egy vadásztelepre akadtak, hol ugyancsak bámultak a vendégeken, de szívesen látták őket. Itt tudták meg léghajósaink, hova jutottak; 360 mértföldnyire ragadta őket a léghajó s ha még néhány óráig benne maradnak, a jeges tengerre jutottak volna, bizonyos halál torkába.

Miután jól megpihentek, szíves házi gazdájuk elvezette őket egy szomszéd vadásztelepre, innen eljutottak egy harmadikra és végre egy kis városba, honnan aztán haza utazhattak.

KECSKE-GYERMEK-HÁBORU.

(Képpel a 148. lapon.)

§VÁB hegyen nagy csoda esett;
Kecske, gyerek összeveszett.
Én a kecském nem hagyom —
Palya vágta azt a gyon!

Kis hintóban nagy fényesen
Andor, Lilla nagy kényesen
Ültek uriasan
Kecske-ekvipásban.

A bakon ott kertész Palya
(Mert a kocsis Palya vala)
Vezeté a fogatot —
Majd a foga maradt ott.

Hogy keresztül kasul haladt
Ez a délcegz négyes fogat:
A tetőre mentek fel
Hol a kecske-nyáj legel.

Palya se lát, se hall. Hanem
Átesörtet a nyájon fennyen.
Andor urfi nevet rajt.
Mert nem sejté meg a bajt.

»Ejnye gögös uri kölyke! . .
Be csak sértő kénye, dölyfe!«
A fiuk kiáltanak.
»Jjesszünk reája csak!«

»Ejnye dölyfös kecske-gödök! . .
Mily kényesek, mily gögösök!
A kecskék ezt mekegik
»Hajrá, rontsunk hát nekik!«

Az anglus uri dada,
Megrémülve elszalada.
Tudta, hogy Andor pökhendi,
Módját megkeserülendi.

Egyik pásztorfiu legott
Kis kocsiba bakot fogott
S neki vágta mint a vad.
Lesz itt mindjárt hadd el, hadd!

A nyájbol kiválva vágta
A szép fogatnak egy más bak
És a tusát megnyeri:
A rudast leteperi.

Irtóztató csata dül itt!
Palya »bakról« bakra ugrik.
S a támadót döföli:
Kardja egy nagy — parupli.

Lilla sikolt, Andor rikolt,
A kis kutya meg vonított,
Ordítanak a gyermekek
És a kecskék mekegnek.

Végre megjött a segítség,
Nagy botokkal a eseléség
Rohan a harcztér fele —
De már hült nyomot lele.

Pásztor fiúk s a sok kecske
Mind elfutott a hegyekbe.
De tovább nem üldözék.
(Bár úgy tett a eseléség.)

Mert hát bizony szolgál, eseléd.
Andor urfit nem szerették.
Irántuk is dölyfös vala —
Hanem hát meg is lakola.)

Perczében a nagy veszélynek,
Lelkiismerete ébredt
De e perczen késő volt már —
Azt tudá, hogy meg is holt már.

De a veszély nagy perczében
Esze megis maradt ébren.
Lilla hugát úgy szerette
Karjából nem eresztette.

S aki tud s z e r e t n i, abban
Bizonyára jó szív dobban.
S javulását, úgy reméljük,
Andor urfnak megérjük.

Külső s belső javulását
Karja, lelke gyógyulását.
Több nap fekszik majd az ágyban,
Módja lesz a gyógyulásban.

Hát a vadóc kis pásztorok?
Nekik is bőven kijutott.
Jött a drabant — s egytől egyig
Kiadta az utat nekik.

Váltogatva mind a hárma
(Hogy a nyáj ne vesszen kárba)
Budakeszi-faluházba,
Éjszakára be volt zárva.

AZ ÚJ TETŐ.

— Olyan gólya-féle história. —

Kedves Forgó bácsi!

ÉRDEKES esetet írok le Forgó bácsinak a mi gólyánkról, s ha Forgó bácsinak tetszeni fog, talán még a »KIS LAP«-ba is belejön.

Milyen büszke lesz akkor a mi gólyánk, hogy érdemesnek tartja Forgó bácsi, az ő történetét a »KIS LAP«-ban közölni; és az én olvasni szerető pajtásaim szintén megismerik a mi jó gólyánkat.

A házuk mellett lévő rongyos kis épület nádas tetőjén volt egy közös gólyafészek, mely nekünk sok örömet szerzett, mert szép volt látni, mikor a nagyorrú piczi gólyák kidugták fejüket belőle. Később repülni próbáltak, s mikor azt is megtanulták, eleségért repültek s őszszel emlékül itt hagyták nekünk a fészket — üresen, hogy a hosszú télen át el ne felejtjük őket.

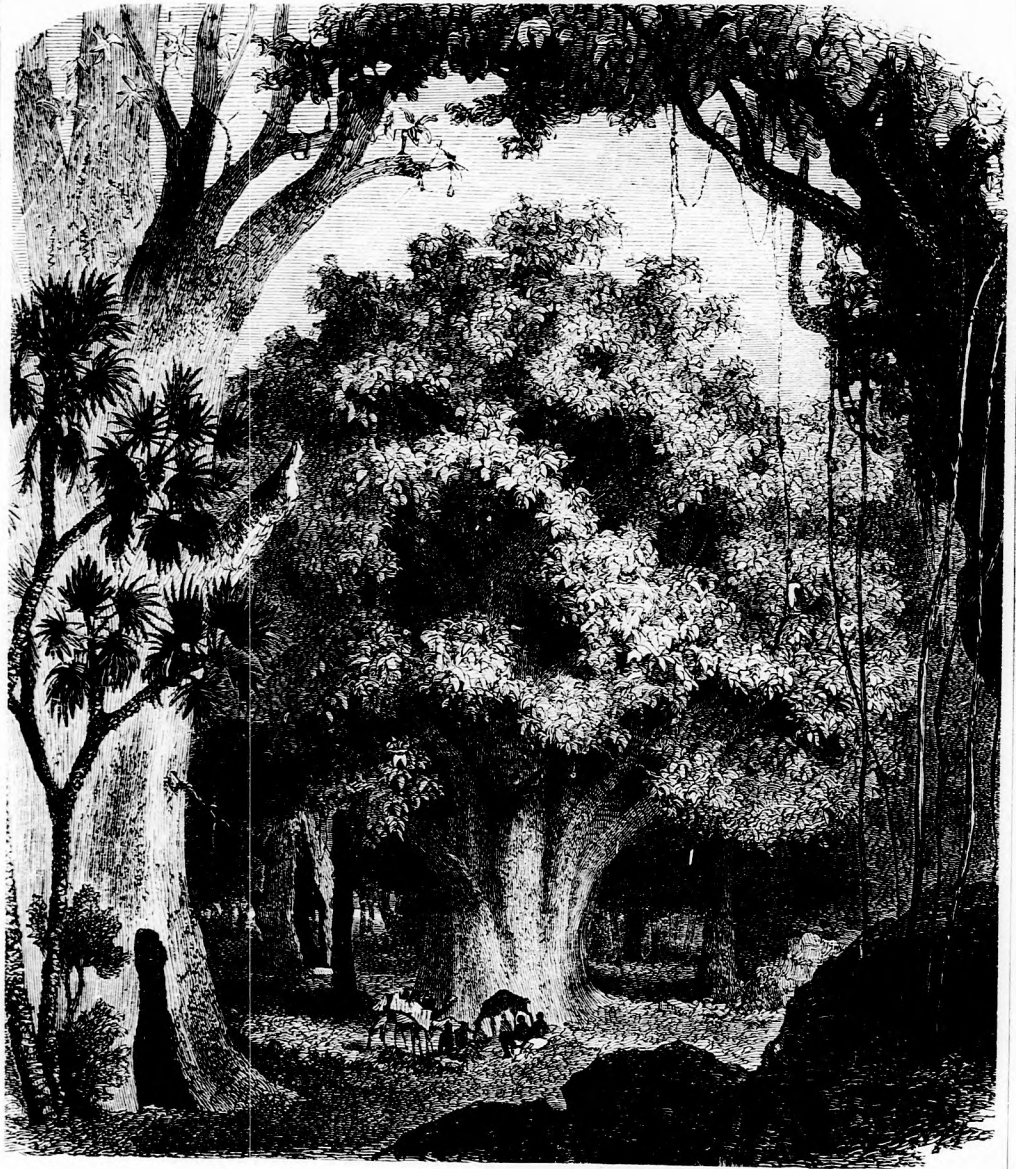
Tavaly azonban tavaszkor a melléképület szétbontatott, mert már igen roskadozó félben volt.

Nagy gondot okozott a fészek, — mert hiszen ez épen a mellék épület tetejében volt!

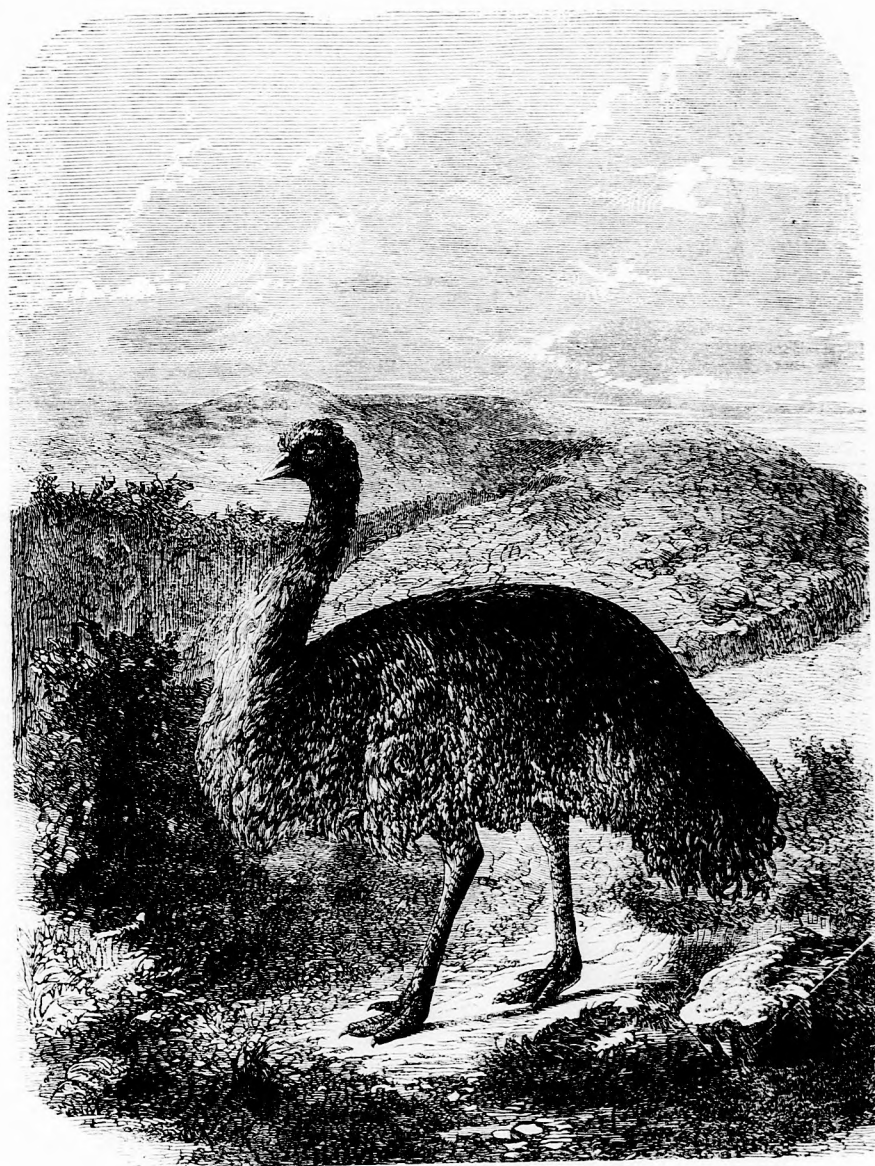
Szüleink minden módot megkísértettek, hogy a fészek ép maradjon, s majd az új tetőre lehessen föltenni; de minden törekvés mellett a fészek széthullott, s mikor a gólya megérkezett, az új épület sem levén kész, fészkenek még nyomát sem találta. Néha eljött szegény vendégül a házaak tetejére, de az ácsok és kőművesek kopácsolása, a zürzavar elriasztották mindannyiszor, pedig látszott, mennyire vágyik vissza régi helyére.

Eljött a tél, utána az izei késő kikelet s azzal a gólyák megérkezésének ideje. Az épület kész volt, s szüleink egy venyigéből összerakott fészket rakattak az új zsindegyfödélre.

(Folytatása a 173. lapon.)

A BAOBAB-FA. (Lásd a 175. lapon.)

Az EMC. (Lásd a 166. lapon.)

(Folytatás a 171. laphoz.)

Mindnyájan egyet gondoltunk. «Bár csak vissza jönné a mi gólyánk!»

Képzelve kedves Forgó bácsi, kedves meglepetésünket. A gólya csakugyan megérkezett, látta a fészket, bele repült párával együtt s most már otthonosan érzi magát a gólyapár; új földelen van bár — de a régi helyen!

Le is rajzoltam a lakházuukat, a melléképülettel együtt, melynek tetején láthatja kedves Forgó bácsi a golyát is. Az átelleni ablak, az a mi játszó szobánk s abból egyenesen belátni a fészekbe.

(A rajz igen sikerült, F. b.)

Mi örömkialtásokkal, tapsokkal, lár-mával fogadtuk, de a jó állat meg nem ijedt, sőt nyájasan nézett reánk, mintha azt akarta volna mondani:

»Köszönöm!»

Én azt kiáltottam nékie, hogy Forgó bácsinak megírom ezt az egész történetet, hogy ő is osztozzék a mi örömkünkben, s ekkor a gólya nagy vígan kezdett el kelepelni, ami bizonyára azt jelentette, hogy örvend a szeretésének.

Maradok Forgó bácsinak tisztelő híve és a »KIS LAP« hű olvasója

PISTA.

A BORZ.

(Képpel a 165. lapon.)

HAZÁNK erdős, hegyes vidékeinek egyik legérdekesebb állata a borz, mely a hegyek oldalában, árnyas, rejtett helyeken, mély üreget és magának lakásul. A bejárás szűk, de bent aztán annál kényelmesebb s borz barátunk meg sem elégszik egy szobával, hanem többet készít magának. A leghátul levő rendszeren a legnagyobb, kör alakú s szénával puhára ki van bélelve; ide szokott télire megvonulni.

A borznak rendkívül erős fogai vannak, ugyszintén mind a négy lábán ásásra

igen alkalmas karmai, úgy hogy igen kevés idő alatt be tudja magát a föld alá furni. Testének hossza harmadfél láb, lábai kurták, s ezért mintegy hason esuszni látszik; szőre szürkés-sárga, hasán fehér; felhères fején szájától válláig mindkét oldalon széles esik fut végig.

A borz sehol sem valami gyakori állat, erdőtlen vidéken pedig éppen ritka s azért magyar sík alföldön csak kivételkép található. Lakását csak éjjel hagyja el, hogy eledelet keressen, eledele pedig gyökerekből, gyümölcsből áll, de megeszi a békát, apró nyulakat, egereket, sőt a madártojást is. A mézet nagyon szereti s ha valahol vad méhek fészkeire talál jól lakmároz benne; a méhek csipésétől nem fél, mert bőre olyan vastag, hogy a fulánk nem hat rajta keresztül.

Fiatalon elfogva a borz könnyen megszelidül és nagyon ragaszkodik gazdájához; természeténél fogva szelid és ártatlan állat, nem bánt senkit, de ha ingerlik, veszedelmessé válik, mert fogai és állkapcsa rendkívül erősek s harapása iszonyu sebet okoz; a legerősebb vadászkutyával is szembe száll. — Bőrét sokféle kép szokták földolgozni, szőréből pedig a festők számára ecsetet készítenek. Husát nem igen lehet használni; némely vidéken megeszik ugyan de e végett még sem vadásznak, hanem leginkább csak bőre és szőre végett.

AZ ÜVEG KÉSZÍTÉSE.

(Képpel a — lapon.)

KÖZÜLETEK, kis olvasóim, alkalmasint kevesen voltak még üveggyárban, kevesen láttatok, miből és miként készülnek azok a különféle palaczkok és poharak, melyeket asztalainkon látunk.

Az üveg bizonyos fajta sóból, fővenyből, mészből s más ásványokból összekevert anyagból olvasztatik e czélra készült nagyon erős kemencékben. A kemence

gy hogy igen ke-
agát a föld alá
armadfél láb, lá-
gy hason csuszni
ga, hasán fehér;
láig mindkét ol-
g.

lami gyakori ál-
g épen ritka s
csak kivételkép
éjjel hagyja el,
ele pedig gyöke-
e megeszi a bé-
et, sőt a madár
szereti s ha va-
talál jól lakmá-
ésőtől nem fél,
hogy a fulánk

borz könnyen
gaszkodik gaz-
ogva szelid és
enkit, de ha in-
mert fogai és
ek s harapása
rösebb vadász-
Bőrét sokféle-
zöréből pedig a
zítenek. Husát
nemely vidéken
még sem vadá-
k bőre és szőre

ITÉSE.

m.)

, alkalmasint
gyárban, ke-
ént készülnek
k és poharak.
k.
sóból, főveny-
kból összeke-
ezélra készült
. A kemence

alatt szakadatlanul roppant erős tűz ég,
amnyira, hogy bármily szilárdul van a
kemence építve, legfeljebb egy eszten-
deig tart, aztán szétreped és újat kell
építeni. A roppant hőségtől a kemenczébe
rakott ásványok megolvadnak s egészen
folyékony, átlátszó anyaggá válnak; ez
az üveg, ebből készülnek a palaczkok, po-
harak s minden egyéb üvegtárgyak.

Az olvadt izzó üveget kissé hűlni
engedik, míg nyulóssá válik, ekkor hozzá-
fognak a munkások a feldolgozáshoz, a
mi pedig nagyon nehéz munka. A főszer-
szám az ugynevezett üvegfúvó síp, mely
egy hosszú, a felső végén fanyéllal, az al-
són pedig csomóval ellátott vas-csőből áll.
Ezzel aztán olyformán fogják az üveget,
mint kis gyermekek szoktak szalmaszál-
lal szappan-buborékot fújni. Az üvegfúvó
sípot apró nyíláson bemártják a kemenczé-
ben levő hig üvegtömegbe s amnyit vesz-
nek ki, a milyen nagy palaczkot vagy
poharat akarnak készíteni. Azután belefú-
nak a csőbe s a nyulós üveg fölfúvódik, a
milyen nagyra a munkás akarja. Mielőtt
pedig az üveg megkeményednék, vas ru-
daeskák segélyével a kívánt alakba ido-
mitják. De ekkor még az üveg erősen oda
van ragadva a fúvósíphoz s erről csak úgy
lehet levenni, hogy hideg vassal vagy egy
csöpp vízzel érintik; az érintés helyén az
üveg rögtön elpattan. Ekkor aztán átvi-
szik egy másik műhelybe, a hol csiszol-
ják, köszörülik.

Az üvegfúvás igen nehéz és egész-
ségtelen munka. A szegény munkásoknak
isszonyu hőségben kell dolgozni az izzó
kemence mellett s a folytonos fúvással
tüdejöket is megrontják. Többnyire sá-
padtak, betegek és csak néhány eszten-
deig bírják a terhes munkát.

Mikor kedvencz pohárkátokból hü-
sítő italt vagy édes tejecskét ittatok, ugy-
é nem gondoltátok, hogy e pohárka mily
veritékés munkával készült!

A BAOBAB-FA.

(Képpel a 172. lapon.)

A mi erdeinkben is találunk óriási fá-
kat, négy-ötszáz esztendő s
megbámuljuk vastagságukat; de ezek
mégis csak törpe fácskák azon bámulatos,
óriási fákhöz képest, melyek a forró égöv
alatt nőnek s melyek között a legnagyobb
a baobab-fa.

Ez a fa leginkább Afrikában tenyész,
szereti a homokos dombokat s található
Szenegálban, Szudánban, Madagaskárban
és Uj-Hollandban. (Nézzétek meg a tér-
képen.)

Legnagyobb a nő a baobab Szudán-
ban, hol már 90 láb vastagságukat is
találtak; képzeljétek akkora fatörzset,
mely oly vastag, mint egy 10—15 abla-
kos ház! Az ilyen fákat az ott lakó sze-
recsenek kivájják s benne laknak; néme-
lyik fában akkora termet vágnak, hogy
200 ember fér bele; a szerecsenek rende-
sen barmaikat is ily fában tartják.

A roppant törzset számos vastag ág
koronázza, melyek közül a legalsóbbak
földig érnek s a fának 90 láb magas és
180 láb kerületű félkör alakot adnak;
mikor levelei zöldelnek, az egész egy
óriási napernyőhöz hasonlít. Mikor a szá-
raz nyári hónapok beköszönnek, a baobab-
fa elveszti leveleit, s csak esős időben zöl-
del ki ismét. Természetes, hogy sok száz,
sőt ezer esztendőig tart, míg egy-egy
baobab oly vastagra nő; vannak fák, me-
lyeket az ott járt tudósok 6—7,000 esz-
tendősöknek mondanak.

A baobabnak szép fehér virága van,
gyümölcsét a szerecsenek füszernek hasz-
nálják, vagy pedig felolvasztják vízben,
ekként kellemes savanyu italt nyernek. A
fa héja orvosságul szolgál, megszáritott
leveleiből pedig finom zöldes port készí-
tenek.

Kaland a Ligetben. (Készítve a 188. Lapra.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.